

Češi mají právo na budoucnost. Pracujeme na návrhu zakotvení rozpočtové odpovědnosti do Ústavy

20.5.2026 - | Starostové a nezávislí

Vládní poslanci protlačili v půlce května rozvolnění rozpočtových pravidel, a otevřeli tak veškerá stavidla pro skryté a nekontrolovatelné zadlužování. Již předtím vláda připravila nezákonný rozpočet pro letošní rok a chystá se také zrušit pravidelné vyhodnocování maastrichtských kritérií, které slouží jako kontrolka nad zdravím veřejných financí. Jako Starostové chceme této nebezpečné destrukci veřejných financí zabránit, a otevíráme proto diskuzi nad tím, zda by odpovědné hospodaření nemělo být zakotveno v ústavním pořádku. V pondělí se k tomuto tématu z iniciativy našich poslanců a za účasti pozvaných expertů uskutečnil odborný seminář.

„Návrh, který minulý týden prošel sněmovnou, je de facto bianco šekem na neomezené výdaje. Velmi silně vnímám, že současný stav státního rozpočtu se dostal do centra zájmu veřejnosti, a jedná se tak o velmi aktuální téma, které občany pálí. Jsem přesvědčený, že rozpočtová odpovědnost by měla být sdílenou hodnotou napříč politickým spektrem. A právě zakotvení této odpovědnosti v ústavním pořádku může být hlavním impulsem, který bobtnající schodky rozpočtu vrátí zpátky do reálných mantinelů. Jsem proto velmi rád, že jsem mohl spolu s mými kolegyněmi z hnutí STAN iniciovat debatu s experty, kterou si toto téma jednoznačně zaslouží,“ uvedl poslanec Starostů **Jan Papajanovský**.

Poslankyně **Věra Kovářová** upozornila, že zakotvit do ústavy rozpočtovou odpovědnost vyžaduje dlouhou odbornou debatu a širokou shodu parlamentních stran. Současné tempo zadlužování je ale podle ní nekontrolovatelné a neudržitelné. *„Náš ústavní pořádek zaručuje právo občanů na zdravé životní prostředí. Je tedy otázka, zda by neměl rozlišovat také právo na zdravé veřejné finance. Obojí se přeci týká udržitelnosti našeho životního standardu. Zakotvení takového práva v ústavě by, věřím, vytvořilo otevřenou shodu napříč politickým spektrem, že veřejné finance podléhají nějakým základním pravidlům. Navíc by to mohlo otevřít dveře pro jednání o rozpočtu mezi opozicí a koalicí, ať už půjde o jakékoliv volební období,“* vysvětluje Kovářová, proč by takový návrh podpořila.

Na tom, že ústava by měla obsahovat deklaraci, která by zakotvila nutnost odpovědného a udržitelného hospodaření se státním rozpočtem, se shodli také pozvaní experti. Jedním z tématů semináře bylo také možné rozšíření kompetencí Národní rozpočtové rady. Její členové v souvislosti s návrhem rozpočtu pro letošní rok totiž upozornili veřejnost, že je jeho schodek nezákonný. Tím však vládní kroky, které přímo ohrožují budoucnost Česka, neskončily. Babišova vláda minulý týden také rozhodla, že již nebude pravidelně vyhodnocovat plnění Maastrichtských kritérií. Ta přitom nejsou stěžejní jen pro případné přijetí eura. Jedná se o kontrolní mechanismy, které ukazují, jak si česká ekonomika vede a upozorňují na její problémy včetně rychle postupujícího zadlužování.

Úplný rozvrat státních financí však může přinést především výše zmiňovaná novela, kterou vláda mění pravidla rozpočtové odpovědnosti. Tento rozpočtový podfuk z pera ministryně financí jí v praxi umožní nekontrolovatelné výdaje. Nejen že skutečný dluh nevidíme ve schodku rozpočtu, ale plnění rozpočtu již nebude moci kontrolovat ani sněmovna. Chystané ohromné zadlužování naší země tak bude probíhat skrytě.

<https://www.starostove.cz/prectete-si/cesi-maji-pravo-na-budoucnost-pracujeme-na-navrhu-zakotveni-rozpocetove-odpovedno>